

Häxan och Gazzilli

Gemensam idé, olika överenskommelser och 16 exempel

Håkan oh Björn

30 september 2026

Sammanfattning

Häxan och Gazzilli använder öppnarens återbud 2♣ för att hantera händer som annars är svåra att beskriva efter en högfärgsöppning. Den vanliga grundidén är ett dubbeltydigt rondkrav: naturligt med klöver och begränsad styrka, eller starkt med annan fördelning. Namnen betecknar familjer av överenskommelser. Därför skall skillnader jämföras mellan angivna versioner, inte tillskrivas namnen generellt.

Innehåll

1	Vilket budproblem vill man lösa?	2
2	Vad källorna säger	2
2.1	Svensk Häxan: Syskons beskrivning	2
2.2	Internationell Gazzilli	2
2.3	Gazzilli i Bridge Bot Analyser	2
3	Gemensamt och olika	3
4	Avtal för rapportens egna exempel	3
5	Sexton egna exempel	4
5.1	1. Minimum med klöver och positiv svarare	4
5.2	2. Minimum med hjärter och klöver	4
5.3	3. Stark hjärterhand med ruter	5
5.4	4. Stark spaderhand med hjärter	5
5.5	5. Stark balanserad hand med fem spader	5
5.6	6. Positivt relä på balanserad svarshand	6
5.7	7. Stark enfärgshand	6
5.8	8. Stark öppnare men svag svarare: stanna lågt	6
5.9	9. Svararen har lång hjärter	7
5.10	10. Svararen återbjuder sin spader	7
5.11	11. Svag svarare med lång ruter	7
5.12	12. Svag svarare med lång klöver	8

5.13	13. Positiv svarare väljer klöverdelkontrakt	8
5.14	14. Invit efter att minimum klargjorts	8
5.15	15. Samma svaga hand, två helt olika återbudsscheman	9
5.16	16. En sexkortshand som byter väg mellan varianter	9
6	Hur kraven förändras under budgivningen	9
7	Fördelar, kostnader och vanliga missförstånd	10
7.1	Praktiska fördelar	10
7.2	Kostnader	10
7.3	Fem missförstånd att undvika	10
8	Störd budgivning och systemkort	10
9	Förslag till provning i ditt bridgeprojekt	11
10	Källor och avgränsning	11

1 Vilket budproblem vill man lösa?

Antag att Nord öppnar 1♠ och Syd svarar 1NT. Nord kan ha en vanlig öppningshand med fem spader och fyra klöver, men också en mycket stark hand med spader och ruter eller en stark enfärgshand. Naturliga återbud kan få ett besvärande stort styrkespann. Ett hopp sparar inte heller utrymme för att hitta rätt trumf eller undersöka slam.

Med Häxan/Gazzilli kan Nord börja med 2♣. Syd får veta att Nord antingen har klöver på en begränsad hand eller har starkare kort. Ett billigt positivt svar gör det sedan möjligt att skilja alternativen åt.

Det är *öppnarens återbud* som är konventionellt. Detta är inte en stark 2♣-öppning och inte Stayman. Metoden visar inte automatiskt stöd för svararens färg; den skiljer sig därmed också från Drury och Jacoby/Stenbergs 2NT.

2 Vad källorna säger

2.1 Svensk Häxan: Syskons beskrivning

Syskon tillskriver Häxan Linda Långström och Catharina Midskog, tidigt 1990-tal. Beskrivningen bygger på Jenny och Mari Rymans systemnoteringar. Efter 1♥–1♠, 1♥–1NT och 1♠–1NT visar 2♣ antingen en minimihand med klöver eller tillägg oavsett fördelning. Det är rondkrav. Svararens 2♦ skapar utgångskrav mot det starka alternativet. Öppnarens återgång till två i öppningsfärgen visar då minimihanden med klöver. Andra fortsättningar beskriver starka händer. Källan framhåller uttryckligen att många dialekter finns [1].

2.2 Internationell Gazzilli

Den närmaste internationella motsvarigheten är Gazzilli. I Svenska Bridgeförbundets diskussion om metoderna framhålls både likheten och variationsrikedomen. Där nämns också en svensk variant där 2♣ visar 14–16 hp med minst sex kort i högfärgen eller en hand med 17+ hp. Det är alltså inte alltid klöver som utgör det begränsade alternativet [2].

En engelskspråkig beskrivning hos ACBL Unit 390 använder ett positivt 2♦ med 8+ hp och ett starkt alternativ om 17+ hp. Återbud i öppningsfärgen efter reläet visar det svaga klöveralternativet; övriga bud visar starkt och utgångskrav. Beskrivningen innehåller också särskilda svaga svar och fördelningsvisande hopp. Dess inledande kortform för 2♣ är ofullständig: senare text och exempel visar att ett naturligt svagt klöveralternativ ingår. Artikelns skall läsas som en variant, inte som en universell definition [3].

2.3 Gazzilli i Bridge Bot Analyzer

BBA:s egen dokumentation anger 2♣ som 16+ hp oavsett fördelning eller en hand med fem kort i högfärgen och minst fyra klöver. 2♦ visar 8+ hp. Efter detta visar 2 i öppningsfärgen 11–15 hp, fem kort i högfärgen och fyra klöver; annat återbud visar

16+. Sidan anger också särskilda direkta återbud och att konventionen upphör efter motståndarnas ingripande [4].

Detta är relevant vid dina BBA-försök: ett valt namn betyder inte att programmet använder just din svenska Häxanvariant. Kontrollera den aktuella systeminställningen och provbud flera handtyper. Dokumentationssidan bevisar inte ensam hur varje DLL-version och systemprofil uppför sig.

3 Gemensamt och olika

Fråga	Vanlig Häxan	Vanlig Gazzilli
Grundidé	Billigt dubbeltydigt 2♣-återbud	Samma grundidé
Begränsat alternativ	Vanligen högfärg och klöver	Vanligen högfärg och klöver
Starkt alternativ	Tillägg; gränsen avtalas	Ofta 16+ eller 17+ hp
Positivt svar	2♦ i Syskonvarianten	Ofta 2♦, vanligen 8+ hp
Krav	2♣ rondkrav	2♣ rondkrav
Svaga svar	Eget schema för preferens och fördelning	Eget schema; varierar mellan versioner
Dialekter	Kan byta ut klöveralternativet	Även internationella versioner varierar

Tabellen sammanfattar de jämförda beskrivningarna [1, 2, 3, 4]. Den viktigaste slutsatsen är att **ingen obligatorisk skillnad följer enbart av namnen**. En Häxanvariant och en Gazzillivariant kan vara i praktiken identiska eller ha betydande skillnader.

4 Avtal för rapportens egna exempel

För att göra exemplen entydiga används följande **undervisningsavtal A**. Det är ett eget förenklat avtal med den gemensamma grundidén, inte en återgivning av hela Syskons, Unit 390:s eller BBA:s schema.

Nord är öppnare, Syd svarare. Motståndarna passar om inget annat anges. Högfärgsöppningen lovar minst fem kort. Syds 1NT kan innehålla 6–11 hp och är rondkrav i dessa exempel. Öppnarens balanserade händer med femkortshögfärg öppnas här med 1 i högfärg, även när ett annat par skulle välja 1NT. T betyder tio.

1. 2♣ efter de tre aktuella startsekvenserna visar 11–15 hp med minst fyra klöver, eller 16+ hp oavsett fördelning. Budet är rondkrav.
2. Syds 2♦ är ett artificiellt positivt relä, 8+ hp, och lovar inte ruter. Det är krav för en rond.
3. Efter reläet visar Nord med 2 i öppningsfärgen det begränsade klöveralternativet. Syd får därefter passa. *Återbudet lovar inte sex kort i öppningsfärgen.*
4. Övriga återbud efter reläet visar 16+ hp och skapar utgångskrav. Ny färg är naturlig; 2NT visar 5332 med fem kort i öppningsfärgen. 3 i öppningsfärgen visar minst sex kort. Efter 1♠ kan 2♥ visa minst fyra hjärter.
5. Med 6–7 hp bjuder Syd normalt två i öppningsfärgen med minst två kort där.

Efter spaderöppning kan 2♥ visa minst fem hjärter och högst en spader. Efter 1♥–1♠ kan 2♠ visa minst sex spader och högst en hjärter.

6. Ett direkt 3♣ eller 3♦ från Syd efter 2♣ visar 6–7 hp och minst sex kort i färgen. Dessa svaga svar är inte krav; Nord får passa eller fortsätta med tillräcklig spelstyrka.
7. Efter positivt relä och Nords begränsade återbud är Syds 3♣ ett slutbud och 2NT en invit. Nord bedömer inviten på nytt med hänsyn till anpassning.

En stark öppnare mittemot ett *svagt* svar är inte automatiskt i utgångskrav. Reglerna för svaga tre- eller tvåfärgshänder utan preferens är här inte fullständigt definierade. Ett komplett tävlingssystem behöver sådana regler också.

5 Sexton egna exempel

Alla händer och bedömningar nedan är konstruerade för undervisning. De fullständiga givar som krävs för stickanalys saknas. Föreslagna slutbud är därför budbedömningar, inte garantier för hemgång.

5.1 1. Minimum med klöver och positiv svarare

Nord (11 hp)	Syd (10 hp)
♠ AQJ75	♠ 83
♥ 82	♥ KJ74
♦ K6	♦ AQ82
♣ J742	♣ 965

North	South
1♠	1NT
2♣	2♦
2♠	Pass

Nord går genom det begränsade klöveralternativet. Syd visar 8+ med reläet. 2♠ klargör att Nord inte är stark; Syd kan stanna. Paret har bara sju spader, men detta kan vara en rimlig delkontraktsplacering med dubbeltonspreferens.

5.2 2. Minimum med hjärter och klöver

Nord (11 hp)	Syd (10 hp)
♠ K8	♠ AQ74
♥ AQJ75	♥ 83
♦ 62	♦ KJ82
♣ J742	♣ 965

North	South
1♥	1♠
2♣	2♦
2♥	Pass

Samma princip gäller efter ett naturligt 1♠-svar. Syds första bud visar spader; hans andra bud visar styrka och frågar efter Nords alternativ.

5.3 3. Stark hjärterhand med ruter

Nord (17 hp)	Syd (8 hp)
♠ A8	♠ KQ74
♥ AKJ75	♥ 83
♦ KQ62	♦ J84
♣ 74	♣ Q965

North	South
1♥	1♠
2♣	2♦
3♦	

2♣ lovar här inga klöver. Nords 3♦ visar det starka alternativet och en verklig sidofärg. Budgivningen är nu utgångskrav. Paret behöver undersöka håll och eventuell trumfanpassning innan slutbud väljs.

5.4 4. Stark spaderhand med hjärter

Nord (17 hp)	Syd (8 hp)
♠ AKJ75	♠ 83
♥ AQ62	♥ KJ74
♦ K8	♦ Q965
♣ 74	♣ Q82

North	South
1♠	1NT
2♣	2♦
2♥	4♥
Pass	

Nord får visa sin fyrkortshjärter utan hopp. Syd känner en 4–4-anpassning och kan välja hjärterutgång. 2♦ har inte lovat ruter.

5.5 5. Stark balanserad hand med fem spader

Nord (19 hp)	Syd (7 hp)
♠ AKJ75	♠ 83
♥ KQ2	♥ J74
♦ A84	♦ KQ62
♣ Q7	♣ J965

North	South
1♠	1NT
2♣	2♠
3NT	Pass

Syd visar ett svagt svar och dubbeltonspreferens. Nord har ändå 19 hp och kan bedöma att 3NT är rätt utgång. Här är det Nord som väljer utgång; Syds 2♠ har inte skapat utgångskrav.

5.6 6. Positivt relä på balanserad svarshand

Nord (18 hp)		Syd (9 hp)	
♠	AQJ75	♠	83
♥	KQ2	♥	J74
♦	A84	♦	KQ62
♣	Q7	♣	K965

North	South
1♠	1NT
2♣	2♦
2NT	3NT
Pass	

I avtal A visar 2NT en stark 5332-hand. Syd har inga skäl att söka annan trumf med sin balanserade hand. Detta illustrerar den starka grenen efter positivt relä.

5.7 7. Stark enfärgshand

Nord (17 hp)		Syd (8 hp)	
♠	AKQJ75	♠	83
♥	A82	♥	KJ74
♦	K6	♦	Q965
♣	74	♣	Q82

North	South
1♠	1NT
2♣	2♦
3♠	4♠
Pass	

Nord visar minst sex spader och starkt. 3♠ är *inte en invit* i denna sekvens: det positiva reläet och det starka återbudet har skapat utgångskrav.

5.8 8. Stark öppnare men svag svarare: stanna lågt

Nord (16 hp)		Syd (6 hp)	
♠	AQJ75	♠	83
♥	KQ62	♥	J74
♦	A8	♦	K965
♣	74	♣	Q862

North	South
1♠	1NT
2♣	2♠
Pass	

Nord är stark enligt avtal A, men Syd har visat mindre än 8 hp. Med dålig anpassning och endast 22 hp kan Nord välja att stanna. **2♣ ensamt är inte utgångskrav.**

5.9 9. Svararen har lång hjärter

Nord (11 hp)	Syd (6 hp)
♠ AQJ75	♠ 8
♥ 8	♥ KQJ974
♦ K62	♦ T83
♣ J742	♣ 965

North	South
1♠	1NT
2♣	2♥
Pass	

Syd visar sin egen långa färg och kort spader. Nord har den begränsade klöverhanden och kan passa. Det svaga 2♥ betyder något helt annat än ett positivt 2♦-relä.

5.10 10. Svararen återbjuder sin spader

Nord (11 hp)	Syd (6 hp)
♠ 8	♠ KQJ974
♥ AQJ75	♥ 8
♦ K62	♦ T83
♣ J742	♣ 965

North	South
1♥	1♠
2♣	2♠
Pass	

Syd visar sex spader och svagt. Nord kan passa med sin minimihand. Här visar 2♠ längd, inte bara återgång till en tidigare nämnd färg.

5.11 11. Svag svarare med lång ruter

Nord (11 hp)	Syd (6 hp)
♠ AQJ75	♠ 8
♥ 82	♥ Q74
♦ K6	♦ KJ9763
♣ J742	♣ 965

North	South
1♠	1NT
2♣	3♦
Pass	

Syd kan inte bjuda naturliga 2♦, eftersom det budet är positivt relä. I avtal A används 3♦ för den svaga långfärgen. Kostnaden är att paret ibland måste spela på treläget.

5.12 12. Svag svarare med lång klöver**Nord (11 hp)**

♠ AQJ75

♥ 82

♦ K6

♣ J742

Syd (7 hp)

♠ 8

♥ Q74

♦ 963

♣ KQ9865

North South

1♠ 1NT

2♣ 3♣

Pass

Syd visar en svag långfärg, inte en positiv höjning. Nord vet nu att paret har tio klöver tillsammans och kan välja delkontrakt. Detta är avtal A:s betydelse; andra varianter kan ge andra gränser.

5.13 13. Positiv svarare väljer klöverdelkontrakt**Nord (11 hp)**

♠ AQJ75

♥ 82

♦ K6

♣ J742

Syd (11 hp)

♠ 8

♥ KJ74

♦ Q96

♣ KQ965

North South

1♠ 1NT

2♣ 2♦

2♠ 3♣

Pass

Syd börjar positivt och får veta att Nord har minimum med klöver. Därefter är 3♣ slutbud enligt avtal A. Den här vägen skiljer 11 hp från den direkta svaga klöverpreferensen i exempel 12.

5.14 14. Invit efter att minimum klargjorts**Nord (11 hp)**

♠ AQJ75

♥ K8

♦ 62

♣ J742

Syd (11 hp)

♠ 83

♥ QJ74

♦ AQ82

♣ Q96

North South

1♠ 1NT

2♣ 2♦

2♠ 2NT

Pass

Syds 2NT inviterar efter det begränsade återbudet. Nord är minimum och kan avstå. En positiv relähand behöver alltså inte bjuda utgång när Nord visar den begränsade grenen.

5.15 15. Samma svaga hand, två helt olika återbudsscheman

Nord (11 hp)

♠ AQJ75
♥ K8
♦ 62
♣ J742

Efter 1♠–1NT skulle avtal A ge 2♣: minimum med klöver. I en dialekt där 2♣ i stället visar 14–16 hp med sexkortshögfärg eller 17+ hp hör denna hand inte hemma i 2♣-budet. Paret måste där ha flyttat det naturliga klöveralternativet till ett annat återbud.

Detta är en verklig typ av skillnad mellan *versioner*. Den visar varför det är fel att säga att varje Häxan- eller Gazzillibud har samma betydelse.

5.16 16. En sexkortshand som byter väg mellan varianter

Nord (15 hp)

♠ AKQJ75
♥ K82
♦ Q6
♣ 74

Efter 1♠–1NT är handen varken 16+ eller en klöverhand och går därför inte genom 2♣ i avtal A. Ett naturligt återbud eller en särskild invit med lång spader måste väljas enligt det omgivande systemet.

I den dialekt som har 14–16 hp med sexkortshögfärg som begränsat 2♣-alternativ skall samma hand däremot gå genom 2♣. Efterföljande negativa återbud beskriver då den handtypen, inte fem spader och fyra klöver.

6 Hur kraven förändras under budgivningen

Sekvens i avtal A	Kravläge
1♠–1NT; 2♣	Rondkrav; kan vara minimum
1♠–1NT; 2♣–2♦	Positivt relä; öppnaren måste svara
...; 2♠	Begränsat klöveralternativ; pass tillåtet
...; 2♥	Starkt alternativ; utgångs krav
1♠–1NT; 2♣–2♠	Svagt svar; öppnaren får passa

Ett bud får sin betydelse av hela sekvensen. Samma 2♠ kan vara ett svagt svar från Syd eller ett begränsat besked från Nord. Den avtalade starka gränsen 16 hp är inte en matematisk garanti för utgång när svararen visar 8 hp. Det är en systemregel; tveksamma händer kan behöva värderas efter spelstyrka eller hanteras med ett annat avtal.

7 Fördelar, kostnader och vanliga missförstånd

7.1 Praktiska fördelar

Det starka alternativet får ett billigt första bud. En positiv svarare kan hjälpa till att hitta en sidofärgsanpassning utan att öppnaren först hoppar. Samtidigt kan andra direkta återbud begränsas i styrka. Denna kombination kan göra både delkontrakts- och utgångsbeslut tydligare.

7.2 Kostnader

Svararen måste fortsätta efter 2♣ även med svaga kort. Naturliga 2♦ försvinner, vilket kan tvinga en svag ruterhand till treläget. Det krävs minnesarbete och tydliga regler när motståndarna ingriper. Exakt fördelningsbeskrivning kan dessutom hjälpa motståndarnas försvar.

7.3 Fem missförstånd att undvika

1. "2♣ lovar klöver." Nej, inte i starka alternativet.
2. "2♦ lovar ruter." Nej, inte när det är positivt relä.
3. "16+ hos öppnaren tvingar alltid till utgång." Nej, inte mot ett svagt svar i avtal A.
4. "2 i öppningsfärgen lovar sex kort." Inte efter reläet när det visar minimum med klöver.
5. "Häxan och Gazzilli skiljer sig alltid vid 16 respektive 17 hp." Nej. Gränsen tillhör varianten, inte namnet.

8 Störd budgivning och systemkort

Exemplen avser ostörd budgivning. Efter en dubbling av 1NT, en dubbling av 2♣ eller ett inkliv måste paret ange om konventionen fortfarande gäller. Överför inte ostörda betydelser till störda sekvenser utan överenskommelse. BBA:s dokumenterade regel är att konventionen stängs av efter ingripande [4].

På ett systemkort för avtal A kan man skriva:

Gazzilli/Häxan efter 1H–1S och 1H/S–1NT. 2C: rondkrav, 11–15 med 4+ klöver eller 16+ oavsett fördelning. 2D: artificiellt, 8+. Efter reläet: 2 i öppningsfärgen visar begränsad klöverhand; övrigt starkt och utgångs-krav. Svaga svar och störningsregler specificeras separat.

Detta är en beskrivning av betydelserna, inte en komplett tävlingsdeklaration. På engelska passar benämningen *Gazzilli*, *Swedish Häxan variant*, men den behöver följas av det faktiska schemat.

9 Förslag till provning i ditt bridgeprojekt

Använd samma givar, zon och motståndarbeteende när du jämför ett naturligt grundsystem med de valda Häxan- och Gazzillivarianterna. Börja med de tre startsekvenserna och dela upp materialet i minimum med klöver, stark enfärgshand, stark tvåfärgshand och stark 5332-hand. Dela dessutom svarshänderna vid relägränsen.

Spara hela budgivningen och vilket alternativ 2♣ faktiskt representerade. Kontrollera särskilt att svararen inte passar rondkravet, att det artificiella reläet inte tolkas naturligt, och att en begränsad återgång inte felaktigt tvingar till utgång.

Jämför slutkontrakt, trumfanpassning och score-gap mot en gemensam referens. Redovisa också hur ofta paret går för högt med svag svarare och hur ofta en stark öppnare missar utgång. DDS bedömer resultat med alla kort synliga; det ersätter inte en sannolikhetsbedömning utifrån spelarnas begränsade information.

10 Källor och avgränsning

De 16 exemplen är egna konstruktioner. Undervisningsavtal A är avsiktligt uttryckligt så att källornas olika gränser och svaga svar inte blandas. Rapporten hävdar inte att Gazzilli historiskt är en direkt vidareutveckling av den svenska Häxan, eller omvänt. Den belagda jämförelsen gäller funktion och budstruktur.

Referenser

- [1] Sven-Olov Flodqvist: *Häxans 2 klöver*, Syskon, version 1, 2 oktober 2002.
https://syskon.github.io/syskon/konventioner/offensiva/0042_haxan_01.htm
- [2] Svenska Bridgeförbundet: *Gazzilli kontra Häxan*, forumdiskussion, juli 2018. Deltagarnas uppgifter är inte en officiell systemdefinition.
<https://www.svenskbridge.se/forum/allm%C3%A4nna-diskussioner/20375>
- [3] ACBL Unit 390: *Gazzilli*. En publicerad variantbeskrivning, inte ACBL:s generella standard eller aktuella tävlingsregler.
<https://www.acblunit390.org/Simon/gazzilli.htm>
- [4] Bridge Bot Analyzer: *Gazzilli*, programmets egen konventionsbeskrivning.
<https://sites.google.com/view/bbaenglish/description-of-conventions/gazzilli>